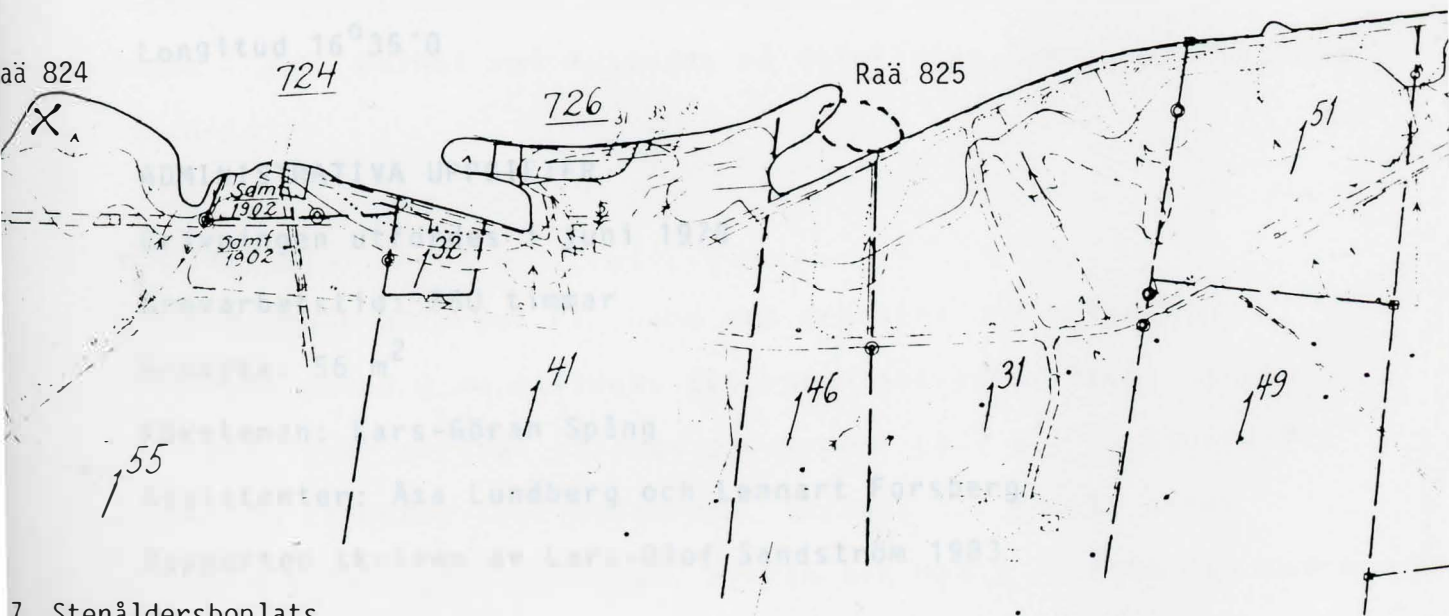
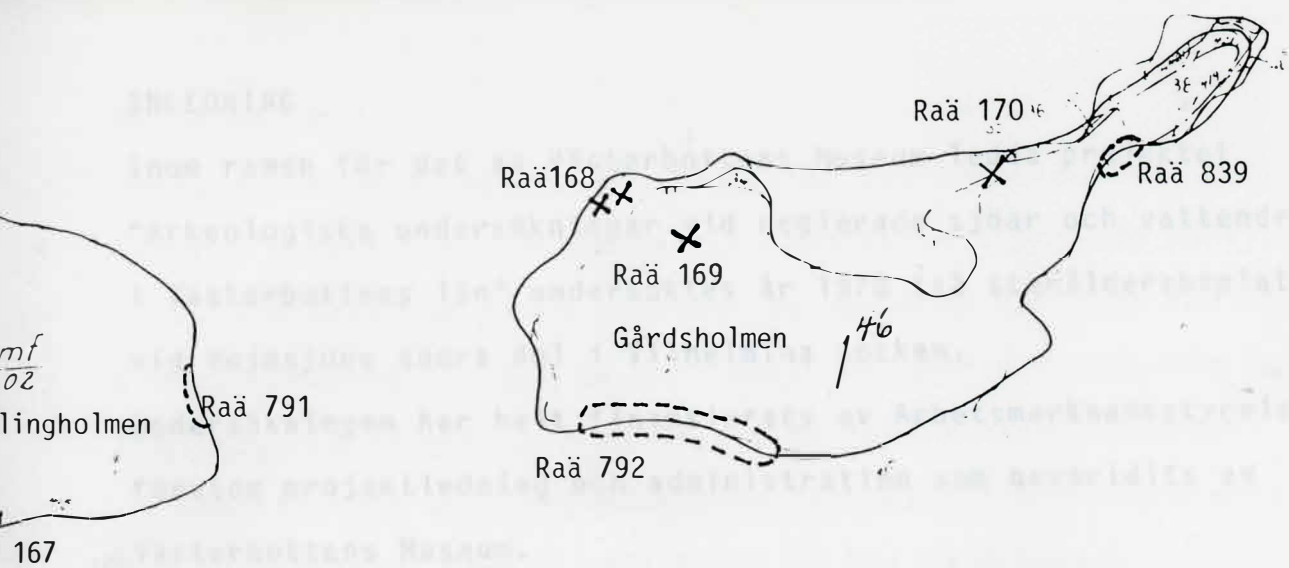

RAPPORT ÖVER ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING AV STENÅLDERSBOPLATS
RAÄ 839

Tresund, Vilhelmina socken och kommun, Västerbottens län

Berit Andersson
Västerbottens Museum
2024

- 7 Stenåldersboplats
Fyndplats för vikingatida spänne
- 8 Fyndplats för skifferkniv och
pilspetsar
- 9 Fyndplats för dolk och
pilspetsar
- 0 Stenåldersboplats
- 1 Stenåldersboplats
- 2 Stenåldersboplats
- 4 Stensamling, osäker fornlämning
- 5 Stensamling, osäker fornlämning
- 9 Skärvstensförekomst

Markskadekarta Vojmsjön
 Vilhelmina socken och kommun AC-län
 Skala 1:4000

BAKGRUND

I samband med uppordningsarbete har rapportmanus till en arkeologisk undersökning av forn lämning RAÄ nr Vilhelmina 839:1 påträffats. Många administrativa uppgifter saknas, men det som finns i manuset har förts in i föreliggande rapport.

INLEDNING

Inom ramen för det av Västerbottens Museum ledda projektet "Arkeologiska undersökningar vid reglerade sjöar och vattendrag i Västerbottens län" undersöktes en stenåldersboplats vid Vojmsjöns södra del i Vilhelmina socken.

Undersökningen har helt finansierats av Arbetsmarknadsstyrelsen förutom projektledning och administration som bestridits av Västerbottens Museum.

LÄGESANGIVELSER

Stenåldersboplatsen är belägen på Gårdsholmen, Tresund 1 :68 (Raä 839).

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR OCH FYND

Knut Tinnberg samlade 1934 in ett flertal fynd från Gårdsholmen (Raä 170), nu i Statens Historiska Museum (SHM 21209, 22391).

Tidigare har också på holmen (Raä 168) påträffats en skifferkniv och två pilspetsar. Raä 169 är platsen för ett nu förkommet fynd av en dolk? och pilspetsar. Samtliga dessa fynd är gjorda på Gårdsholmen. På den närliggande Killingholmen har på en stenåldersboplats (Raä 167) hittats ett vikingatida bronsspänne (privat ägo, Serning 1960:154f, Pl. 2 7:3).

MÅLSÄTTNING

Övergripande målsättning för projektet har formulerats i ett program vilket sammanfattningsvis uppställts i följande punkter:

- fastställande av vilka faktorer som mildrar och ökar regleringars skadeverkningar på forn lämningar samt undersökning av regleringars inverkan på kunskapen om forn lämningensbeståndet.
- fastställande av tidsindikerande faktorer på boplatsmaterial och anläggningar främst underbyggt av C14-dateringar.
- undersökningar av faktorer som står i relation till befolkningsmängd och fördelning.

- undersökning av de aktuella sjösystemens naturliga resurser samt resursutvinningen i förhistoriskt perspektiv.

För rubricerade undersökningar gällde målsättningen att förbättra representationen och kunskapen om boplatser vid Vojmsjön i dess helhet med avseende på dateringar, ben- och redskapsmaterial.

TOPOGRAFISK BESKRIVNING

Boplatsen ligger på en mindre holme i Vojmsjöns nedre del. Berggrunden består av grovporfyrisk granit Revsundsgranit. Jordarterna i området utgörs av grusig-sandig morän. Vegetationen på holmen är svårt skadad av regleringarna och består till största delen av gräs och lågstarr, med enstaka löv- och barrträd ovanför högvattensnivån. På grund av sjöregleringen har stränderna också svåra erosionsskador.

FÄLTMETOD

Utgrävningen utfördes för hand med grävslev och materialet sällades genom 3 mm sållduk. Ett koordinatsystem lades ut på platsen. Över området utlades provgropar på 1 m². En större yta nere vid stranden togs sedan upp. Området har grävts efter markens naturliga lagerföljd. Boplatsen är belägen 170 m Ö om koordinat X100/Y300 på RAÄ nr Vilhelmina 792:1.

Det undersökta området består av en 4 m bred skärvstenskoncentration i strandhaket. Efter avtorvning av 6 metersrutor framgick att koncentrationen var begränsad till 3 x 1 meter och inga övriga fynd framkom, ej heller något kol. Rutorna medgrävdes till 20 cm under torven.

RESULTAT

Förutom skärvsten framkom inga ytterligare fynd. I rutorna X396/Y799 och X396/Y800 framkom ett ca 15 cm tjockt lager med 0,02 - 0,5 m stora skärvstenar. I de övriga rutorna fanns endast enstaka skärvstenar. Skärvstenen framkom i blekjordslagret.

Koordinat	X 400 Y 800		
		1 liter	
X 396 Y 799	20 liter	27 liter	3 liter

Volym skärvsten per undersökt ruta